

Aplinkos ministerijai
Energetikos ministerijai
Žemės ūkio ministerijai

2022-03-24 Nr. AEŽ-1/22

Prioritetas – aprūpinimas maistu

Gerbiamas aplinkos ministre **Simonai Gentvilai**,
Gerbiamas energetikos ministre **Dainiau Kreivį**,
Gerbiamas žemės ūkio ministre **Kęstuti Navickai**,

Pasauliui su vis didesniu siaubu žvelgiant į invaziją Ukrainoje, Europoje kyla didžiausia krizė per pastaruosius dešimtmečius. Tokia krizė, dėl kurios būtina imtis ryžtingų ir skubių veiksmų, kad būtų sušvelninti skaudūs šio konflikto padariniai, kuriuos pajaus ne tik Ukrainos, bet ir toli nuo jos gyvenantys žmonės.

Europoje ir visame pasaulyje didžiulį susirūpinimą kelia galimybės aprūpinti maistu.

Karas prieš Ukrainą atskleidė, kaip stipriai esame priklausomi nuo iškastinio kuro importo iš Rusijos. Labai svarbu kuo greičiau atsikratyti šios priklausomybės. Tačiau visomis išgalėmis būtina vengti skubotų sprendimų, kuriais problema tiesiog perkeliama kur nors kitur.

Užtikrinant stabilų energijos tiekimą žmonėms ir valstybei negalima leisti, kad suprastėtų aprūpinimo maistu galimybės arba kad maisto produktų kainų infliacija taptų nevaldoma. Priimant politinius sprendimus, energetiniam saugumui ir apsirūpinimo maistu saugumui turi būti teikiama vienoda reikšmė.

Ukraina ir Rusija kartu tiekia apie ketvirtadalį visų kviečių ir miežių, 15 proc. kukurūzų ir daugiau kaip 60 proc. saulėgrąžų aliejaus, kuriais prekiaujama visame pasaulyje. Lietuva 2021 m. iš Ukrainos / Rusijos importavo augalinės kilmės riebalų už daugiau nei 100 mln. eurų bei javų už daugiau nei 20 mln. eurų. Labai tikėtina, kad šiemet, kitąmet, o galbūt ir vėliau, produktų tiekimas iš šių šalių smarkiai sutriks.

Net ir prieš karą yra buvę didelių maisto prekių kainų kilimų. Dabar karas lemia dar didesnes daugelio šių produktų, ypač kviečių, kainas. Kai kurių maistinių kultūrų atsargų, pvz., saulėgrąžų aliejaus, jau trūksta. Šiam nepagrįstai sukeltam karui tęsiantis situacija tik blogės. Dėl kylančių kainų ir atsargų trūkumo didžiulė našta teks turtingesnių šalių mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams. Mažas pajamas gaunančiose šalyse, visų pirma tose, kuriose jau patiriama sunkumų aprūpinant žmones pakankamu kiekiu įperkamu maisto produktu, pasekmės gali būti katastrofiškos.

VŠĮ ŽIEDINĖ
EKONOMIKA

www.circulareconomy.lt

Galimybės artimiausiu metu padidinti pasaulio maistinių kultūrų, kurių kai kuriuose regionuose trūksta, atsargas, yra labai ribotos. Tai neišvengiamai turėtų didelį neigiamą poveikį klimatui ir biologinei įvairovei. Turint omenyje išskastinį kurą, turime skubiai spręsti su paklausa susijusią problemą.

Dalis Lietuvoje naudojamo biodyzelino yra palmių aliejaus ar jo šalutinių produktų kilmės. Tai reikšmingai prisideda prie atogrąžų miškų kirtimų, su visomis iš to kylančiomis neigiamomis pasekmėmis.

Toliau reikalauti, kad mūsų automobilių biodegalams gaminti būtų naudojami kviečiai, kukurūzai, augalinis aliejus ir kitos maistinės kultūros, yra neatsakinga.

Raginame kuo greičiau Lietuvoje sustabdyti maistinių ir pašarinių žaliavų naudojimą biodegalams gaminti.

Degalus gaminti iš maistinių augalų niekada neatrodė pagrįstas sprendimas. Tokie degalai daro didesnę neigiamą poveikį klimatui, biologinei įvairovei ir visada lėmė didesnes maisto kainas.

Nedelsiant sustabdžius iš maistinių augalų gaminamų biodegalų naudojimą, palaipsniui jis turi būti visiškai nutrauktas, o dėmesys turi būti sutelktas į visapusišką paramą vėjo ir saulės energijai, kuri būtų naudojama elektromobilumui skatinti, užuot pasilikus prie praėjusio amžiaus vidaus degimo variklių.

Gerbiami ministrai, šiuo sudėtingu laikotarpiu raginame Jus imtis neatidėliotinių priemonių visais įmanomais būdais užtikrinti, kad būtų visapusiškai atsižvelgta į problemas, susijusias su aprūpinimo maistu, klimato kaitos ir biologinės įvairovės klausimais.

Esame pasirengę bendradarbiauti tolesniais su šiomis problemomis susijusiais klausimais.

Pagarbiai

Domantas Tracevičius

VšĮ „Žiedinė ekonomika“ vadovas

VšĮ „Žiedinė ekonomika“ - aktyvus narys:

Aplinkosaugos
koalicija

Vartotojų
aljansas

Lithuanian Consumers Alliance